SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 38. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 28, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 28-го ЛЮТОГО 1990 Ч. 38. РІК XCVII.

КАНДИДАТИ ЗРЕЗИҐНУВАЛИ НА ЗНАК ПРОТЕСТУ

Київ (УЦІС). — Як уже повідомлялось, в знак протесту проти напруженої передвиборчої ситуації в Україні та проти численних порушень закону про вибори у вівторок, 20-го лютого, три народні депутати СССР зняли свої кандидатури із списку кандидатів у виборах, які мають відбутися в неділю, 4-го березня. Кандидати-реформісти: Володимир Яворівський — заступник голови НРУП, Юрій Щербак — голова української асоціяції „Зелений світ", Дмитро Павличко — голова ТУМ ім. Т. Шевченка, знаходяться на передовому фронті національно-демократичного руху на Україні.

Голова Президії Верховної Ради УССР Валентина Шевченко також зняла свою кандидатуру, але ще не відомо причини її резиґнації, так як за своїми поглядами вона не належить до реформістів.

ВІДБУЛАСЯ УСТАНОВЧА КОНФЕРЕНЦІЯ НЕЗАЛЕЖНИХ ПРОФСПІЛОК

Харків. — В суботу, 10-го лютого, Харків вітав посланців з усіх частин України, що прибули на дводенну Всеукраїнську конференцію незалежних профспілок. У цей день проголошено створення Всеукраїнської Організації Праці „Єдність". До її координаційного комітету увійшли представники страйкових комітетів Чернігова, Львова, Макіївки, Тернополя, Слав'янська, Івано-Франківського, Полтави, Рівного, Червонограду, Хмельницького, Житомира, Канева, незалежних робітничих спілок Харкова, Запоріжжя, Києва, Горлівського Робітничого Союзу, харківської Асоціяції Безробітних, інших аналогічних утворень.

Загалом до Координаційного комітету увійшли 55 осіб, з-поміж яких обрано Правління, а саме: Олександер Дубовик — Горлівський Робітничий Союз; Степан Хмара — Львівський Страйковий Комітет; Іван Гончаренко — Незалежна Профспілка Літераторів; Степан Ісик — Асоціяція Безробітних; Ростислав Луцький — Івано-Франківський Страйковий Комітет.

Очолив новостворену організацію „Єдність" Валерій Семиволос, представник харківської Незалежної Робітничої Профспілки.

Делеґати конференції затвердили робочий Статут та цілий ряд резолюцій, Координаційному комітетові доручено розпочати підготову до другої поширеної конференції „Єдности".

В одній з резолюцій учасники конференції вимагають припинити переслідування громадян за їхні політичні погляди та звільнити політв'язнів, які ще й досі перебувають у тюрмах і концтаборах. Схвалено звернення до Міжнародної організації праці та до трударів України.

Основною метою Всеукраїнської Організації Праці „Єдність" визначено побудову правової держави в політично та економічно незалежній українській республіці.

На другий день праці конференції, під час перерви, учасники її поклали квіти до пам'ятника Т. Шевченка та побували на мітинґу, організованому харківським відділом НРУП. На мітинґу виступили керівники цієї організації в Харкові Генріх Алтунян, Степан Сапеляк, Радій Полонський, Микола Старунов й також представники жидівської громади Абрам Кацнелсон, Мойсей Гітліц та інші. Виступили там і представники партапарату. Мітинґ схвалив резолюцію, в якій засуджується діяльність об'єднання "Пам'ять".

Відправили Панахиду за поляглих бійців УПА

Львів (УЦІС). — Понад 5,000 мешканців села Доротів, Івано-Франківської области, зібралися в неділю, 11-го лютого, на Панахиду за бійців УПА, які полягли в боях проти фашистів та совєтських військ під час Другої світової війни. В релігійній церемонії взяли участь Єпископ Іриней, ієромонахи Нікодим і Макарій та місцевий священик о. Віктор Слободян.

Після Панахиди відбувся мітинґ, на якому промовляли: член НРУП з Калуша Марія Самостайко, член Українського Християнсько-Демократичного Фронту Петро та Василь Січки, член Української Гельсінкської Спілки Леся Таран зі Львова, член спілки „Лев" зі Львова Дарія Ткач та інші.

На закінчення всі присутні відспівали український національний гимн.

ПРЕСА УКРАЇНИ ЗАГОВОРИЛА ПРО І. СВІТЛИЧНОГО

Джерзі Сіті. — Майже рівночасно в двох літературних журналах України появилися довідки про Івана Світличного та ціла низка його поезій.

І так у першому числі літературного місячника „Дзвін" (раніше „Жовтень") за січень 1990 року, журналу Спілки Письменників України є на перших сторінках поезії І. Світличного з його портретом п. н. „Твердиня духу", а відтак стаття про поета п. н. „Він устиг немало" пера Миколи Косіва. На початку статті її автор стверджує, що 25 років вже минуло від часу як зникли з літератури і твори І. Світличного, і його ім'я, а „жили" вони лише у самвидаві. „При нормальних суспільних обставинах він давно вже був би увінчаний загальновизнаною славою, почестями, нагородами, як вчений, поет, перекладач. Він став би гордістю національної культури. За тих обставин, які ми переживали в т.зв. часи застою Іван Олексійович став гордістю національної культури для українців в діяспорі й небагатьох у себе на батьківщині", — пише М. Косів.

І. Світличний

Він теж уважає І. Світличного не лише другом, але й визнаним авторитетом. Він з признанням стверджує, що „складалося враження, немов ані жорстокість, ницість, підступність, продажність тих затхлих років, ані житейський досвід — неґодні були його переінакшити. Він йшов по життю з відкритим забралом і вся його сумирна, лагідна, зовсім не геройська постава була суцільним викликом, запереченням суспільних основ, які продовжували зло... Він завжди тримався так, як має тримати себе людина в нормальному, вільному, цивілізованому світі". Далі автор статті описує мешкання І. Світлич

(Закінчення на стор. 3)

ВЕЧІР МУЗИКИ В НЮ ГЕЙВЕНІ

Ню Гейвен, Конн. — 108-ий Відділ Союзу Українок Америки влаштовує вечір клясичної музики, що відбудеться в суботу, 3-го березня, о год. 6:30 вечора в церковній залі, 569 Джордж вул. Виконавці програми: сопрано Марія Волянська з фортепіяновим супроводом Івана Колодія і піяніст Віктор Марків. Весь дохід з концерту призначений на Фонд допомоги Дітям Чорнобиля.

У Філядельфії створено комітет для вшанування Т. Чупринки

Філядельфія (М.Б.). — Тут в Українському Освітньо-Культурному Центрі з ініціятиви комбатантських організацій в четвер, 7-го лютого, відбулося засідання представників громадських установ і організацій, завданням якого було створити Громадський комітет для підготови і переведення відзначення 40-річчя геройської смерти головного командира УПА, св. п. ген. хор. Тараса Чупринки, що загинув 5-го березня 1950 року в Білогорщі.

Засідання відкрив і ним проводив Михайло Ковальчин. Після короткої виміни думок оформлено Громадський Комітет в такому складі: Президія — Ковальчин - голова, (Т-во Колишніх Вояків УПА), Петро Тарнавський — заступник (ОбВУА), Богдан Артимишин — заступник (І УД УНА), Василь Ґудзик — заступник (Обєднання Колишніх Вояків УПА), Любомир Трицєцький — заступник (Українські Американські Ветерани Ст. 18), Едвард Зетик — заступник (Українські Американські Ветерани Ст. 4), Дарка Наконечна — секретар (ТУСМ), Микола Пришляк — фінансовий референт (УА-Ветерани).

До Ділового комітету увійшли: Микола Бачара (СУМ), Люба Сілецька (ОЖ ООЧСУ), інж. Ігор Богачевський (Пласт), д-р Роман Сухий (Округа СУК „Провидіння"), Лев Галас (Округа УНП), Степан Гавриш (Округа УНС), д-р Богдан Сілецький (6-ий Відділ ООЧСУ).

В ході живої дискусії намічено плян вшанування пам'яті ген. хор. Тараса Чупринки. В неділю, 4-го березня, о год. 10-ій вранці Служба Божа і Панахида в соборі Непорочного Зачаття і цього ж дня о год. 10:30 вранці Служба Божа і Панахида в українському православному соборі св. Володимира. В рамках святкувань заходом молодечих організацій СУМ Пласту та українських суботніх шкіл українознавства в травні відбудеться юнацький апель для вшанування Чупринки. Академію для відзначення 40-річчя смерти Т. Чупринки заплямовано на неділю, 14-го жовтня в УОКЦентрі.

МОСКВА НЕ ПОГОДИЛАСЯ НА БЕЗПОСЕРЕДНІЙ ЛЕТ ЛІТАКІВ ДО ІЗРАЇЛЯ

Вашінґтон. — Уряд Совєтського Союзу, правдоподібно під сильним тиском арабських країн, відкинув пропозицію президента З'єднаних Стейтів Америки Джорджа Буша, щоб дозволити лети літаків з еміґрантами-жидами летіти прямо з Москви до Ізраїля, замість дотеперішніх окружних доріг до Австрії й Італії або, як це донедавна практикувалось, до Румунії.

Речники американського й ізраїльського урядів однозгідно заявили, що через брак безпосередніх летів між Мосвкою і Тель Авівом тисячі нових еміґрантів з СССР мусять чекати часом довгими роками на транспорт, або висиджувати у переселенчих таборах европейських країн. Адміністрація Буша, повторяючи голоси деякої жидівської преси, каже, що еміґранти виставлені на небезпеку через зріст антисемітизму в СССР.

Приблизно 4,600 жидів еміґрували до Ізраїля минулого місяця, більшість через Будапешт. При тому вони нарікали, що також немає достатніх полетів Москва-Будапешт і з тієї причини приблизно 4,000 еміґрантів мусять вичікувати в Москві, наражаючись на великі фінансові витрати. В іншому випадку до Ізраїля виїхало б на протязі одного місяця 10-12,000 осіб.

Відмова Москви викликала у Вашінґтоні свого роду розчарування і тому треба сподіватися, що чимало сенаторів і конґресменів домагатимуться вияснення, а може навіть стримання процесу надання для Совєтського Союзу привілеїв у торговельних справах тим більше, що в грудні минулого року Рада Міністрів СССР і представники Ізраїля підписали в Москві договір про полети Аерофлоту і Ель-Аль Москва-Тель Авів, але й цей договір, два місяці після підписання, СССР відкликав.

Сам президент Дж. Буш і його найближчі співробітники звернули увагу на незацікавленість Москви справою замирення на Близькому Сході, бо, мовляв, полагодження справи безпосередніх летів з еміґрантами могло позитивно вплинути на замирення між ізраїльтянами і арабами.

Очевидно, чимало арабських держав не погоджуються з такою концепцією розв'язки, побоюються пляну заселення Ізраїлем західнього берега ріки Йордан і смуги Гази еміґрантами з СССР, поставивши під загрозу не тільки арабське населення цих окупованих земель, але саму ідею побудови там самостійної палестинської держави.

Американські законодавці апелюватимуть до самого Міхаїла Ґорбачова і тому не треба виключати, що Москва змінить своє рішення про полети. Деякі політичні спостерігачі кажуть, що цього Москва не може зробити через свої заприязнення з багатьма арабськими державами.

Дж. Буш і Г. Коль бачать об'єднану Німеччину в НАТО

Кемп Дейвид, Мд. — Закінчуючи дводенну конференцію в неділю, 25-го лютого, президент Джордж Буш і канцлер Гельмут Коль заявили, що немає жодних причин боятися економічної, політичної чи військової сили об'єднаної Німеччини. Обидва лідери старалися запевнити, що об'єднана Німеччина не буде загрозою для своїх сусідів.

Президент Дж. Буш сказав, що обидва лідери погодились на те, що як об'єднана країна Німеччина залишиться в НАТО, як повноправний член цієї організації. Канцлер Г. Коль сказав, що „нас життя навчило, то ж ми не хочемо повторення помилок історії". Він, одначе, уникав конкретної відповіді про незмінність польсько-німецького кордону, але все ж таки цим разом пішов набагато далі, як досі, заявляючи: „Ніхто не хоче поєднувати питання національної єдности зі змінами існуючих кордонів". Згідно з твердженнями присутніх кореспондентів, обидва державні мужі дуже старалися створити атмосферу взаємних узгіднень, що таки об'єднана Німеччина для нікого не створить жодної небезпеки.

Президент Дж. Буш хоча конкретно відкинув віддіграння будь-якої важливої ролі Польщі у рішеннях про об'єднання обидвох Німеччин, то все ж таки заявив з піднесенням, що ЗСА офіційно визнають теперішні кордони між Німеччиною та Польщею.

В АМЕРИЦІ

БІЛИЙ ДІМ РАЗОМ із губернаторським комітетом почав працю над 10-літнім пляном реформи початкової і середньої освіти в країні. У постанові пляну говориться, що „Америка повинна стати однією з перших у рівні освіти в XXI столітті". Роджер Портер радник Білого Дому у справах внутрішньої політики сказав, що ця „історична" акція стала кульмінаційною точкою в процесі, який почався у вересні минулого року, коли президент Джордж Буш зустрівся з губернаторами для обговорення цієї справи. „Ще ніколи в історії країни губернатори не координували своїх дій, спрямованих на одну загальнокрайову ціль, тим більше на освіту, щоб потім працювати колективно разом з Президентом над здійсненням цієї мети". Цілі на 2000 рік, які були намічені 25-го січня у Вашінґтоні, вміщують шість основних точок: діти повинні починати навчання у школі вже підготовані, в 4-ій, 8-ій та 12-ій клясах учні будуть проходити тести з англійської мови, математики, науки, історії та географії, американські учні будуть клясифікуватися згідно з успіхами у математиці та науці, кожний дорослий американець повинен бути письменним, всі школи повинні бути без наркотиків, ґарантувати дисципліну та відповідні умови для продукивного навчання.

У ЗВІТІ СТЕЙТОВОЇ КОМІСІЇ Ню Йорку, який опублікований в середу, 28-го лютого, говориться про дискримінацію робітників неамериканського походження. Сізар Перелез, який очолював комісію, сказав, що дискримінація іноземних робітників викликана іміґраційним законом з 1986 року, що не тільки не припинив нелеґальних іміґрантів до Америки, але навпаки збільшив дискримінацію. Висліди вивчення понад 402-ох компаній в стейті Ню Йорк вказують на необхідність реформи іміґраційної політики в країні. Подібні вивчення проводились на початку цього року в Каліфорнії та також мали застережливі висліди. Ще в листопаді 1988 року губернатор Маріо Квомо скликав спеціяльний 10-членний панель на якому говорилося про поширення дискримінації іноземних працівників. Наступного місяця очікується звіт головного Федерального бюра звітодавства, покликаного Конґресом щоб сконтролювати іміґраційний закон.

ПЕРЕМОГА ЧАМОРРО В НІКАРАҐУА ВИКЛИКАЛА ЗАДОВОЛЕННЯ У СВІТІ

Манаґуа, Нікараґуа. — Перемога лідера 14-ти політичних партій Віолєтти Барріос де Чаморро у президентських виборах в Нікараґуа, яка кандидувала проти сильного й популярного керівника сандіністського руху і діючого президента промосковського, а тим сами прокомуністичного напрямку, викликала позитивні відгуки у світі і заяви признання для керівників опозиційних партій, які, не зважаючи на ранішу розсвареність і неоднозгідність в оцінці політичного устрою, зуміли сконсолідувати своє членство у Спілці національної єдности і ця єдність спричинилась до здобуття 55,2 відсотки усіх голосів, а тим самим до припинення аґресивної та диктаторської політики не тільки самого Даніеля Ортеґи Саведри, але також очолюваного ним сандіністського руху.

Святкуючи перемогу, новообраний президент В. Чаморро заявила кореспондентам, що „ми, об'єднавшись у Спілку, показали приклад, як державний нарід повинен сповняти свою громадську повинність, коли існує загроза для демократичних принципів. Нікараґуанський нарід хоче жити в системі демократії і миру та що ми понад усе цінимо свободу".

Д. Ортеґа, довідавшись про висліди виборів, прийняв до уваги висліди голосування і заявив, що він підпорядкується волі голосуючих і урядові, який отримав мандат від народу. Існує однак застереження, чи Ортеґа, довголітній революціонер і керівник сандіністського руху, зуміє переконати рух про потребу мирного співіснування з новим урядом, маючи, не зважаючи на вислід виборів, великий вплив на найбільшу і найкраще озброєну в Центральній Америці армію, добре зорганізовані партійні кадри, велику частину молоді, поліцію, військо внутрішньої безпеки тощо. У цій справі існує чимало скептицизму у політичних діячів Північної і Південної Америки, які при тому висловили своє сподівання, що президент З'єднаних Стейтів Америки Джордж Буш допоможе новому урядові в Нікараґуа, який буде незабаром зформований під керівництвом президента В. Чаморро, „стати на власні ноги" і поправити економічний стан в країні від якого у великій мірі залежатиме успішне перебрання влади і існування єдности 14-ти партій на довшу мету. Сандіністи все ж таки отримали 40,8 відсотків голосів і навіть у випадку цілковитої підпорядкованости новому урядові, вони творитимуть сильну опозиційну групу.

У Вашінґтоні президент Дж. Буш висловив своє задоволення не тільки перебігом виборів, які відбувалися в атмосфері спокою і пошануванні демократичних принципів, але й поведінкою Д. Ортеґи та очолюваного ним сандіністського руху. Вибори в Нікараґуа „наблизили нас один крок ближче до закріплення демократичної свободи в Центральній Америці", — заявив Президент ЗСА, обіцяючи урядові В. Чаморри всяку політичну й економічну допомогу та допомогу в наладнанні дії її уряду. Очевидно, всякі воєнні дії повстанців контрас будуть негайно припинені, бо в ситуації, яка заіснувала немає сенсу втримувати армію і партизанські частини, які пізніше можуть евентуально влитись до реґулярної армії. Всі інші справи, заявив Дж. Буш, будуть вирішені під час зустрічі голів держав Центральної Америки, яка незабаром відбудеться.

„МЕДИЧНА ПОРАДНЯ"

Ню Йорк. — Окружна Управа СУА в Ню Йорку при співучасті УЛТПА, Відділ Ню Йорк-Ню Джерзі, влаштовує в суботу, 3-го березня, другу з черги зустріч лікарів спеціялістів з громадянством. В „Медичній порадні" візьмуть участь психіятр д-р Марта Мачай, хірург д-р Любомир Ворох, дерматолог д-р Роман Літепло, модератор д-р Ігор Маґун. Початок зустрічі о год. 11-ій ранку в домівці СУА, 108 Друга аве., між 6-ою і 7-ою вул.

Навіть у селі Т. Шевченка розпаношилась російська мова

Київ. — Київські газети пишуть, що у селі народження Т. Шевченка відбулися організаційні збори мешканців, скликані Товариством Української Мови ім. Шевченка. Тарасові земляки поскаржились кореспондентам, що у час, коли удержавлено українську мову, стає незрозумілим і невиправданим коли офіційні особи мовчки споглядають на засилля російських написів в установах і документах.

Тривожить ставлення до рідного слова і самих „шевченківців", зокрема молоді, яка опинилася поза благодійним впливом української духовости. Вони продовжують говорити російською мовою, а часом навіть насміхаються над тими особами, які розмовляють рідною мовою.

Головою товариства у батьківському селі Шевченка обрано Марію Садову, керівника Малої Академії Народознавства, яка з іншими особами випрацює плян товариства і намагатиметься збудити байдужих до цієї важливої справи.

У СВІТІ

ЯПОНСЬКА БІРЖА, ЯКА завжди гордилася своєю стабільністю впродовж кількох останніх років, раптом опинилася перед фактом одного з найбільш суворих упадків. У понеділок, 26-го лютого цінні папери на японській біржі продовжували помітний упадок, що розпочався ще минулого тижня. Одначе найбільшим занепокоєнням японської біржі в Токіо є те, що упадок біржі є наслідком помітного зросту інфляції у Західній Німеччині та підвищенням позичкових стіп у ЗСА. Японія, яка виглядало, є відпорною на всякі зовнішні впливи як довго її внутрішня економіка є здорова, раптом знаходиться в ситуації, де позичкові відсотки з нестриманою швидкістю мчать вгору, єн паде, а цінні папери тратять свою вартість. Японія починає здавати собі спав з того, що сильна внутрішня економіка не є достатньою ґарантією у цій добі економічної взаємозалежности.

У ЛЯЙПЦІҐУ В СХІДНІЙ Німеччині закінчився в неділю, 25-го лютого, чотириденний перший конґрес східньонімецької партії Соціял-демократів, які правдоподібно здобудуть найбільше голосів у перших від 1932 року вільних виборах до парляменту, що заплановані на 18-го березня. На цьому конґресі Соціял-демократи затвердили плян об'єднання обидвох Німеччин без подання конкретної дати такого об'єднанняк, одначе з вимогою до парляментів обидвох країн запевнення існуючих кордонів. Обрано також кандидата на пост прем'єр-міністра — колишнього 45-літнього комуніста несміливого Ібрагіма Бегме.

ЩОТИЖНЕВА ХРОНІКА ПС УГС

* В Криму, тривають переслідування громадян за громадсько-політичну активність. 20-го січня кандидат в народні депутати, член об'єднання „Добра воля" Віктор Порохін пікетував Кримський обком партії, тримаючи гасло: „Комуністичну партію до суду за злочини перед народом!" За це проти Порохіна порушено кримінальну справу. 27-го січня у Симферополі в парку Шевченка відбувся санкціонований мітинґ, на який міліція намагалася не допустити делеґацію із Саків. На мітинґу виступили активісти Олександер Холодняк і Михайло Гончар, які звинуватили компартію в гальмуванні демократичних процесів і зажадали відставки партійно-бюрократичного керівництва міста. Після мітинґу обох їх затримано міліцією і заведено кримінальну справу. Готується також розправа над членом Народного Фронту Криму Павлом Лебедєвим і активістом „Доброї Волі" Александром Канаф'євим.

* 11-го лютого у Вільнюсі відбувся форум демократичних сил Східньої Европи, на якому розглядалося питання про незалежну пресу, молодіжний рух, профспілковий рух. По першому питанню виступив ініціятор створення УНВІС (Української незалежної видавничо-інформаційної спілки) Вячеслав Чорновіл, який розповів про розвиток і становлення незалежної преси в Україні.

* 11-го лютого в Тернополі на Співочому полі відбувся антивоєнний мітинґ з приводу запровадження надзвичайного стану в Азербайджані та Вірменії, в якому взяли участь десятки тисяч осіб. Мітинґ організували: СНУМ і Комітет Матерів. Криком „Ганьба!" і свистом відповіли мешканці Тернополя на намаґання голови облвиконкому Яготинського виправдати дії військ у Баку. Мітинґ прийняв резолюцію, в якій зазначено, що введення військ у Баку є злочинною акцією і що присутність совєтської армії в Україні є окупацією. На мітинґу висунено вимоги вивести війська з Азербайджану та Вірменії, негайно приступити до створення республіканських військових формувань, скасувати обов'язковий призов молоді в армію.

* 11-го лютого в Донецькому на площі Леніна партапарат вирішив організувати жіночий мітинґ. Перед мітинґом жінок збирали у райвиконкомах, розповідали про „екстремістів-страйкомівців", зачитували резолюції майбутнього мітинґу і давали „рекомендації" щодо виступів. Заздалегідь підготовані промови були однак, перервані обуреними жінками, які, замість слухняно іти за розробленим сценарієм, підтримали позицію страйкомів і незалежних організацій. Жінки рвали „свої" промови і висловлювали підтримку страйкарям, а „резолюція", що закликала правоохоронні органи до рішучих дій проти страйкомів і „призвідників безпорядків" викликала загальний осуд. Врешті-решт, не витримавши, організатори мітинґу вимкнули апаратуру та з ганьбою

(Закінчення на стор. 3)

О. КРИСА У ВАШІНҐТОНІ

Вашінґтон. — Тут в четвер, 1-го березня, відбудеться концерт скрипаля світової слави, про якого „Ню Йорк Таймс" писав „музика першого ранґу". В програмі концерту твори Шуберта, Брамса, Лятошинського, Шнітке та Шимановського. Початок концерту, який влаштовує Товариство сценічного мистецтва у Вашінґтоні у співпраці з Фундацією родини Чопівських, год. 7:30 вечора в терасі Кеннеді Центру. Ціна квитків — 13.50 дол.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на пів року — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чека — НКВД — КҐБ держава у державі

Міхаїл Ґорбачов — це вже сьомий з черги ґенеральний секретар Компартії СССР від Жовтневої революції у 1917 році. Фахівці-совєтологи можуть списати 73-річну історію большевизму за прийнятою методологією: хронологічно і прагматично. Був „кривавий воєнний" комунізм, був НЕП (Нова Економічна Політика), була десталінізація за Хрущова і поворот до сталінізму Брежнєва, здавлено танками революцію на Мадярщині й поширено „сферу впливів" Москви по чеську Влтаву. Була холодна війна, співжиття держав з різною системою, доба „стримування" і за Ґорбачова „нова ера співпраці". Але всі й інші зміни внутрі СССР і назовні не торкнулися заснованої на фундаментах царської „охрани" Чрезвичайної Комісії, збройного рамени панівної партії. Змінювано тільки назви на НКВД і вкінці КҐБ: „Комітєт Ґосударственной Безопасности". Перший голова-організатор Чека Фелікс Джержинський, родом поляк, має в совєтській енциклопедії почесне місце.

В Америці існують дві установи з місією дбати про безпеку країни: Федеральне Бюро Інвестиґацій (ФБІ), як міжстейтова установа виключно для внутрішньо-американської дії і Центральна Розвідча Аґенція (Сі-Ай-Ей), для діяння за кордоном. КҐБ зосереджує ці обидві функції. Від Чека до КҐБ включно ця установа стала пострахом для усіх громадян. Розбудувавши свій велетенський апарат — створила атмосферу загального страху, недовір'я одних до одних, змила усмішку з обличчя громадян. КҐБ була і є державою в державі. Реформи Ґорбачова торкнулися її настільки, що злагіднено дещо давні брутальні цинічні методи. Але суть залишилася ця сама. КҐБ має різні департаменти. Про департамент шпигунства поза межами СССР звітував 26-го лютого широко директор Центральної Розвідчої Аґенції Вілліям Вебстер на форумі Балтиморської Ради для закордонних справ. Згідно із твердженням того найбільш авторитетного фахівця, шпигунська діяльність КҐБ в останніх п'ятьох роках, себто за правління Ґорбачова, ні трохи не послабла. Навпаки, він твердив, що тепер, під час гострої економічної кризи в СССР, коли там потрібні прерізні модерні машини, що їх совєтський уряд не всилі купувати на Заході, посилилась совєтська розвідча робота у найбільших промислових закладах і в лябораторіях. Зате може пошкодити совєтській ґльобальній шпигунській роботі упадок комунізму у сателітських країнах. Це покажеться в майбутньому, бо покищо всі ті країни належать ще до військово-політичного Варшавського пакту, в якому кажеться про обов'язок всіх членських країн співпрацювати у розвідчій ділянці з СССР і постачати Москві вислідИ власних розвідок. Вебстер передбачує, що визволені з-під впливу Москви сателітські країни не захочуть дальше займатися тією роботою. На доказ цього навів протест нового мадярського уряду проти покористування Мадярщиною для притягнення до шпигунської роботи одного американського сержанта: його здемаскували і два роки тому арештували. Вілліям Вебстер перестерігає, щоб не послаблювати чуйности і не вірити, що від СССР нічого вже Америці не грозить.

У звіті Вебстера, про який є широка вістка в „Ню Йорк Таймсі" з 21-го лютого ц.р., нічого не говориться про справу найбільш болючу для всіх українських поселенців у діяспорі. В СССР все ще є закон, що кожний, хто народився на території, яка тепер належить до СССР, не перестав бути совєтським громадянином — хоч би (чи вона) насправді ніколи не були під владою большевиків. На підставі такого драконівського закону совєтська амбасада в ЗСА забезпечує маєток померлих українців, які не залишили ніякого правно оформленого завіщання. Одією з ділянок КҐБ є розкладова робота серед національних груп поза СССР. Москві залежить на роздорі національних груп на поселенні, так само, як КҐБ веде плянову роботу — сіяти роздор внутрі власних громадян неросійської національности. Вебстер каже правду: ворог не спить і далі працює на загибіль усіх протиників совєтської імперії.

Олесь Даницький
(ПСУ)

СТРАТЕГІЯ ТИСКУ?

Після кардинальних змін на Сході Европи питанням, що найбільше дискутувалося, була внутрішня політика Кремля у нових умовах. Дальша лібералізація, повільні, але неухильні кроки вперед, до східньоевропейського соціял-демократичного зрадка — чи спроба врятувати територіяльну цілість СССР та існуючий режим відмовою від лінії Ґорбарова й переорієнтацією на бльок консервативних сил? Непевність посилювалася позицією Заходу, зокрема ЗСА, що, підтримуючи Ґорбачова, виступає проти „розхитування СССР". Критичним моментом був лютневий пленум ЦК КПСС, на якому курс Ґорбачова різко критикували керівники деяких найбільших партійних організацій, що віддзеркалили позицію не лише партійного апарату, але й тих сил, які змикаються або стоять за ним (у першу чергу — КҐБ та армії). Але, критикуючи Ґорбачова, консерватори не можуть запропонувати жодної реальної альтернативи його курсові. Дуже далеко зайшла вже „перебудова", і спроба повернути все назад може мати катастрофічні наслідки. Розуміючи це, і противники, і прихильники Ґорбачова схиляються до продовження повільної лібералізації.

Ситуація у СССР — дуже непевна, і за кілька місяців усе може різко змінитися, але сьогоднішній стан суспільства, заяви лідерів КПСС, нарешті, постанова останнього пленуму свідчать про те, що внутрішня політика Кремля вступила у нову фазу — фазу „умиротворення". Власне, це продовження лінії 1989 року, але посилене готовністю йти на значно більші поступки. Це — чергова, можливо, фатальна помилка кремлівського керівництва, якою треба у повній мірі скористатися.

Які перспективи відкриває політика „умиротворення і поступок" перед опозицією в Україні? Можливість постійного тиску на владу. Через тиск постійних маніфестацій, „ланцюгів", поширення вимог через сам видав, через депутатів ВР УССР та місцевих рад — форми можуть бути найрізноманітнішими — ми можемо сьогодні підійти до вдійснення чи не усіх задумів та цілей. Реалізація їх залежить від точности наший дій, від правильности прийнятих рішень.

Вимушена, з огляду на вибухову ситуацію, політика компромісу дає певні шанси й владі. Вміло маневруючи — хоч це буде балянсування на канаті під куполом, до чого незґрабний партійно-державний апарат не звик і чого, на щастя, робити не вміє — можна врятувати існуючий режим, зменшити незадоволення населення у критичному періоді, поволі вивести економіку з кризи, а політичній опозиції дозволити вдосталь сперечатися у недіючому парляменті, позбавленому реальної влади.

Щоб виграти у політичній грі, треба розраховувати кожний крок, чого, на жаль, лідери опозиції в Україні також не вміють робити. Майже рік велася боротьба за надання українській мові стаутусу державної. Статус вона отримала, але не підкріплений заходами для його реалізації. Мовна ситуація в Україні практично не змінилася, а боротися немає за що — відповідний державний закон є.

Вимоги опозиції повинні бути спрямовані у першу чергу на посилення власних позицій, під оглядом наближення до визначеної мети, а не закінчуватися прийманням сьогоднішньою владою недіючих фантомів, таких як все той же сумнозвісний „Закон про мови". Вірніше, вони діють, такі фантоми, і досить успішно — випускаючи пару незадоволення та невтралізуючи чергове гасло-вимогу опозиції.

Щоб не втратити ініціятиви, опозиція повинна завжди бути на один крок попереду влади. Не забігати наперед, щоб не втратити зв'язку з масою, на яку треба міцно спиратися, а тримати точно вираховану відстань, оптимальну для кожного моменту розвитку подій. Необхідні постійні кожиці рівня сподівань маси і готовности влади задовольнити їх. І доки такі ножиці будуть досить широко розкриті, опозиція може неухильно просуватися вперед. Тому вимоги повинні не стихійно виникати на мітинґах, — гасло моменту повинно глибоко продумуватися з урахуванням загальної політичної та економічної ситуації, настроїв нова вимога — нагальна її потреба, що це покращить її становище, виведе її з злиднів та щоденного приниження до життя, гідного людини. Прищепити такі настрої населенню необхідно не лише тому, що тільки „оволодівши умами і серцями людей, ідеї стають грізною силою", а що й з огляду на центристську позицію деяких лідерів РУХу, які — цього не треба ніколи забувати — все ще є членами КПСС і повинні діяти згідно з постановами центральних органів Компартії. Не треба забувати й про останню постанову політбюра ЦК КПУ, яка здійснення заходів для реалізації національної політики Компартії покладає на її членів, які очолюють громадські організації.

Гасла-вимоги, вірогідно, висуватимуться нечисленними інтелектуалами УГС, яка, однак, через кризу що переживає, не зможе забезпечити їх поширення серед населення. Тому необхідна подвійна активізація у Русі і — через завоювання керівних позицій у ньому — невтралізацій центральних сил. Значні резерви у цьому відношенні має СНУМ, з її мобільністю, енерґією та інтелектуальним потенціялом. І звичайно, великі можливості відкриває репрезентація, хай, навіть, нечисленна, українських національно-демократичних сил у Верховній Раді, яка може стати їх широкою трибуною.

Точно розрахувавши наші дії, ми повинні повністю використати можливості, які відкриває „політика умиротворення" Ґорбачова.

Микола Руденко

ЛИСТ В УКРАЇНУ

Мушу чесно й щиро визнати: не дав мені Господь сатиричного таланту. Та й гуморист з мене нікудишній. Чи то життя не сприяло розвиткові цих якостей (більше бачив трагічного й сумного, ніж смішного), чи, може, й справді риси людського характеру закладаються природою іще в генах. Нерідко мені доводиться шкодувати з цього приводу.

Ну та почнемо з Богом. Спершу дозвольте поділитись ось чим. Часом у моїй уяві народжується щось містичне і водночас реальне. Підіймаю очі до неба й бачу поміж хмар два хитренько усміхнені українські обличчя — порізане старечими зморшками обличчя Остапа Вишні й молоде, гостряковате обличчя миргородського характерника Миколи Гоголя. Дивляться вони з неба на нашу вимучену лихоліттями Україну й стиха перемовляються між собою.

Не можна так довго жити смутками, — каже Гоголь. — Пора розвеселити Україну. Хай вона, бідолашна вдовиця, хоч трохи посміється.

— Звідки ж починати будемо? — питає Вишня. — І коли?..

— Почнемо з північних губерній. Ну хоча б з Чернігівщини. А коли починати — це ясно. Для вертепів найбільше підходить різдвяна ніч.

— А таки ж правда! Ваші різдвяні оповідання розвеселили і живих, і мертвих.

Отак вони погомоніли стиха — й вирішили поставити в Чернігові різдвяний спектакль. Щоправда, жанр було визначено як сатиричний, бо сьогодні, коли кожне кільце ковбаси збирає довкола себе сотні голодних ротів, легенький гумор, без сатиричних мотивів, не користується попитом. Час для спектакля обрано доволі точно: вечір 6-го січня 1990 року — тобто головна дія припадала на різдвяну ніч, як це у свій час водилося на хуторі біля Диканьки.

— Що ж ми візьмемо для нашого спектакля — який мотив? — запитав Гоголь, бо він поганенько був ознайомлений з побутом реального соціялізму.

— Та щось ковбасно-автомобільне, — не довго думаючи, відповів Остап Вишня. Навіщо йому, Вишні, довго роздумувати, якщо основні положення реального соціялізму записані на його продубленій зеківській спині?

— Я пригадав таку історію, — продовжував Вишня. — Кілька років тому на Чернігівщині, в благословенному місті Носівці, вкрали „Волгу"...

— Стривайте, пане Остапе... Що вкрали Дніпро — я знаю. Тільки гнилі калюжі позалишалися... А що вже й Волга вкрадена...

— Та ні, пане Миколо. Йдеться про марку автомашини. Начальство здебільшого любить чорні „Волги". Саме таку й було вкрадено в голови носівського райвиконкому добродія Приходька. І уявіть собі таке: злодія схопили майже відразу, але його довелось відпустити. Перед ним навіть вибачились: ми, мовляв, не маємо до вас жодних претенсій.

— Як же так? — дивується Гоголь, озираючи з небес пограбовану Україну. — В мої часи перед конокрадами не вибачалися.

— Еге ж, — погоджується Вишня. — У ваші часи, за проклятого феодалізму, в кожній українській хаті різдвяними ковбасами пахло. А ниньки, за розвиненого соціялізму, пахне тільки в номенклятурного начальства. Делікатесами забезпечує своїх улюбленців правляча партія. Ви чули щонебудь про закриті розподільники?

— Не доводилось.

— Це, знаєте, така собі лавочка... Обком нагороджує слуг народу партійною ковбасою й суворо наказує: ані гу-гу, бо партквитки позабираю...

— Стривайте! — весело вигукнув Гоголь. — Нарешті все ясно. Злодія в Носівці відпустили тому, що машина ковбасами була напхана. Він мимоволі партійну таємницю викрив... Еге! Це ж блискучий сюжет!... Гей, хто там сьогодні везе партійні ковбаси? Мерщій на сцену!...

І тут сталося. Цього разу на авансцені опинився завідділу Чернігівського облвиконкому добродій Заїка. Коли його автомашина зштовхнулася з зустрічною машиною, міліція, звичайно, не знала, що то були небесні жарти Миколи Гоголя й Остапа Вишні. А могли б догадатися, бо, проти сподівань, жертв не було. Натомість скоїлася інша пригода: зненацька відкрився баґажник „Волги" — і приголомшені чернігівці, що збіглися, аби допомогти потерпілим, побачили в баґажнику таке гастрономічне багатство, яке їм і на Різдво не присниться. Ковбаси, балики, шинка, чорна ікра, помаранчі. Словом, не баґажник, а номенклятурна скатертина-самобранка обласного маштабу...

Не будемо детально оповідати як обурені чернігівці покотили автомашину п'яного номенклятурника до центру міста, де в ніч перед Різдвом виник зовсім не різдвяний мітинґ. А 7-го січня, тобто на самісіньке Різдво, мітинґ повторився під вікнами обкому. Цього разу людей зійшлося понад 30,000. Першому секретареві обкому Палажченку й голові облвиконкому Гришку довелося покинути свої можновладні крісла. А разом з тим вони змушені розпрощатися й з казковими самобранками. Та про це вже широко відомо.

Невідомо ось про що — і ми поінформуємо наших земляків на повний голос: годі плакати Україні — пора сміятися! Бо небесний Гоголь і небесний Вишня на своїх сатиричних крилах літають понад Україною і готують такі спектаклі, яких і в Чернігові не бачили.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

МАЛА ГРОМАДА ДОПОМОЖЕ

Прочитав я дуже уважно — деякі місця і два рази — статтю Вячеслава Брюховецького: „Неминуче прийде завтрішній день" з 30-го січня, ч. 18. Різні думки бушують у моїй голові. Щось треба робити, інакше прогайнуємо не перший вже раз нагоду „воскреснути".

Виглядає, що кров наших героїв-борців за свій народ, кров наших численних мучеників і молитви наших святих, дарма, що ще офіційно не проголошено їх такими, молитви наших великих Слуг Божих Липківського, Шептицького і нашого першого Патріярха Йосифа, вимолили у Господа його благословення нашому народові. Прийшов час і для нас, тож не змарнуймо його: всі ми, без різниці на наші віровизнання, ідеологічні орієнтації, партійну чи організаційну приналежність, пригадаймо собі слова великого нашого гетьмана Мазепи: „в один гуж тягнім". На дискусії прийде час.

Найбільше з прочитаного ворушить мої думки те, що на все потрібно, крім праці, грошей. Потрібно грошей, щоб оплатити утримання, мешкання і школу на протязі 3-6 місяців (це зі статті) тих, що приїхали б до Америки перейти потрібні курси. Не знаю скільки потрібно буде на одного кандидата. Думки підказують мені, що то не таке страшне. Дякувати Богові, у нас є багато таких, що при добрій кампанії — роз'яснені приймуть на себе зобов'язання оплатити такого кандидата, при умовах, що їх подає В. Брюховецький.

Я маю маленьку громаду (в Канаді, Манітоба), але певний, що знайду таких, що разом зі мною, поможемо в якійсь мірі реалізувати ту ідею. Це моя думка, радо прочитаю, коли ще хтось у цій справі висловить свою думку.

о. Микола Косарчин
Шол Лейк, Ман.

ГЛАСНІСТЬ ЩЕ НЕ ДІЙШЛА ДО ФІЛАТЕЛІЇ

Як уже відомо, у Києві і Львові відбудеться Світовий конґрес українських лікарів у днях 3-17-го серпня 1990 року. З цієї нагоди Союз Українських Філателістів Америки в порозумінні із Світовою Федерацією Українських Лікарських Товариств, плянує влаштувати виставку українських поштових марок під час Конґресу у Києві та Львові.

Помимо проблисків гласности, Союз Українських Філателістів Америки натрапив на поважні перепони із сторони правління Українського Республіканського Відділення Всесоюзного товариства філателістів в Києві. Це правління своїм офіційним листом з 7-го грудня 1989 року стверджує, що навряд чи можна буде влаштувати таку виставку. Правління не подає ніяких причин свого неґативного рішення. Союз Українських Філателістів Америки є дуже розчарований і заскочений таким незрозумілим трактуванням такої міжнародньої справи, якою являється філателія.

Наше товариство не дає за програну і дальше всіма можливими леґальними та урядовими дорогами пробує таки таку виставку влаштувати.

Д-р Богдан Я. Боднарук
Кларендон Гіллс, Ілл.

ЗАГРОЗА ДЛЯ ЄДИНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ У ПОЛЬЩІ

Останніми місяцями вся наша увага звернена на допомогу нашим дітям в Україні, головно жертвам Чорнобиля. А у нас є ще моральні зобов'язання супроти українських дітей у Польщі, і про них не сміємо забувати. В престижевому польському паризькому місячнику „Культура" з 1-го лютого видруковано лист до редакції відомого приятеля українців, професора слов'янських мов на університеті в Ґеттінґен, Анджея Вінценза, такого змісту:

„Під час моїх останніх відвидин у Польщі довідавсь я, що є небезпека для єдиної української середньої школи у Польщі в Лігниці, ліцеєві при ній загрожує ліквідація. Цей ліцей був зорганізований у жовтні 1956 року, коли у час короткотривалої більшої свободи українці могли виявити дещо свою національну ідентичність, з чим досі ховались зі страху перед виселенням до СССР (в тому теж греко-католицькі священики). В інтернаті ліцею живе 120 учнів, батьки яких не мають засобів заплатити за їх утримання. А це коштує на учня 50,000 злотих місячно, що по курсі рівняється шести долярам".

„Українське суспільство у Польщі не дуже чисельне, живе у важких матеріяльних умовах, подібно як більшість поляків. 'Культура' була завжди прихильна до українців й української справи. Удержання того ліцею є на мою думку дуже важливе для цілости польсько-українських стосунків, а коли б урятували його поляки з-за кордону, це було б гарним і важливим жестом на шляху поєднання обох народів. Тому звертаюсь цією дорогою до читачів 'Культури' з проханням про допомогу. Легко порахувати: сума 40 дол. забезпечить утримання одної дитини в інтернаті на пів року, а біля 60 дол. — на рік (відраховуючи ферії). Водночас пересилаю суму 130 дол. на інтернат українського ліцею в Лігниці. Тільки Вінценз пише про ліквідацію ліцею та, як виходить із листа, закриття грозить тільки інтернатові, але що більшість учнів живе поза Лігницею і мусить користуватись інтернатом, то в тому загроза і самій школі.

(Закінчення на стор. 3)

ЗАСНОВАНО АМЕРИКАНСЬКУ АСОЦІЯЦІЮ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Кеймбридж (ФКУ). — 8-9-го грудня 1989 року відбулася організаційна конференція Американської Асоціяції Українознавства (ААУ), в якій взяли участь понад 45 відомих українознавців як українського, так і неукраїнського походження, а також спостерігачі з Совєтської України та Канади. Конференцію підготував Український Науковий Інститут Гарвардського Університету і скликав директор інституту проф. Григорій Грабович. Як віцепрезидентові від Північної Америки Міжнародної Асоціяції Українознавства (МАУ) проф. Грабовичеві було доручено цю справу на установчій конференції МАУ, що відбулася 28-го травня — 2-го червня 1989 року в Неаполі (Італія). ААУ буде відтепер третьою національною асоціяцією в складі МАУ. Першою була заснована в жовтні 1989 року Українська асоціяція (Республіканська асоціяція українознавства, РАУ), президентом якої обрано відомого українського інтелектуаліста Івана Дзюбу; другою — проголошена в листопаді 1989 року Італійська асоціяція, що її президентом став проф. Ріккардо Піккіо, добре знаний у світі славіст, багаторічний співробітник Українського Наукового Інституту.

Конференція в Кеймбриджі складалась із трьох семінарів і вкінці — прийняття. Перше засідання, головою якого був проф. Іван Фізер з Ратгерського Університету, було присвячене доповідям про загальний стан українознавства, справі заснування МАУ, її завданням і плянам, а також попередньому обговоренню статуту ААУ. У вступному слові проф. Грабович коротко виклав складну передісторію МАУ, де відзначив, що першу спробу заснувати її в 1968 році на Міжнародному конґресі славістів у Празі спіткала така сама доля, як і Празьку весну; тепер, одночасно з відновлюванням свободи в Східній Европі та великими змінами в СССР, ми стали свідкими загального українського відродження, частиною якого можна вважати і історичний перелом у ділянці українознавчих студій. Промовець вказав, що заснування МАУ було прийняте з великим ентузіязмом на Україні, зокрема в середовищі активних діячів національної відннови. ААУ, наголосив проф. Грабович, буде заснована на базі широкого представництва науковців, і її сила полягатиме в тому, що це буде загальнодержавна американська, а не вузько етнічна організація, і що вона розвиватиме українознавство як на національному, так і на міжнародному рівні.

Другим промовцем був академік Віталій Русанівський, президент МАУ, який брав участь у спонзорованому Айрексом (IREX) совєтсько-американському симпозіюмі з питань українського літературознавства, що відбувався в Українському Науковому Інституті протягом двох попередніх днів, а на установчій конференції був присутнім як спостерігач. Д-р Русанівський привітав учасників від імені Міжнародної Асоціяції та її Комітету і розповів про допомогу Академії Наук України у справі організації київського представництва МАУ. Він говорив також про заснування Української асоціяції українознавства (РАУ) і підкреслив надзвичайну важливість створення як міжнародної так і національних асоціяцій для функціонування української науки в міжнародному контексті, що єдине може гарантувати їй майбутній розвиток та високий рівень.

Також звітували голови трьох головних комісій МАУ: проф. Омелян Пріцак (Гарвард) говорив про роботу Археографічної комісії, в якій Український Науковий Інститут особливо активний, директор Канадського Інституту Українознавства д-р Богдан Кравченко схарактеризував роботу Видавничої комісії, д-р Ярослав Ісаєвич директор Інституту суспільних наук у Львові, а під цей час гість Українського Наукового Інституту розповів про роботу Бібліографічної комісії. Д-р Геннадій Боряк секретар київської Археографічної комісії Академії Наук України, зараз на відвідинах в Українському Науковому Інституті для координації співпраці в цій ділянці, говорив про далекосяжні пляни комісії, серед яких перш за все перевидання великим накладом, 100,000 чи навіть 150,000 примірників, „Історії України-Руси" Михайла Грушевського, а також його „Історії української літератури".

Наступна частина першого засідання була присвячена обговоренню першої частини запропонованого статуту. В дискусії взяли участь професори Василь Маркусь (університет Лойоли), Мирослав Лабунька (Лясальський університет), Дмитро Штогрин (Іллинойський університет), Любомир Винар (Кентський університет), Іван Коропецький (Темпл університет), Ярослав Пеленський (Айовський університет), Ярослав Білінський (Делаварський університет, президент УВАН), Ярослав Падох (президент Наукового Товариства ім. Шевченка), Тарас Гунчак (Ратґерський університет) та інші. Професори Кравченко та Данило Струк висловилися як спостерігачі з Канади, а професор Марко Павлишин — з Австралії.

Обговорення статуту продовжилось і на другому засіданні на якому головував проф. Грабович. Після жвавих дискусій з багатьох питань були затверджені, часто невеликою перевагою голосів, розділи статуту, які визначають мету, членство, організаційну структуру та фінансові засади створюваної Асоціяції. Обрано номінаційний комітет в складі професорів Ігоря Шевченка (Гарвард), Мирослава Лабуньки (Ля Саль) і Томаса Берда (Квінс Коледж).

(Закінчення на стор. 4)

Влаштовують виставку Е. Андієвської

Парма, Огайо (Е. Морозинська). — Уже на протязі багатьох років 12-ий Відділ СУА в Клівленді влаштовує виставки визначних сучасних українських мистців, щоб ознайомити українське громадянство Клівленду і околиць з їхньою творчістю.

Цього року відділ запрошує громадянство на вечір про Емму Андієвську і виставку її акварелів. Е. Андієвська, визначна поетеса, письменниця і малярка, отримала нагороду ФОТА за свій твір „Роман про людське призначення".

Виставка розпічнеться програмою у п'ятницю, 9-го березня в год. 7-ій вечора в домівці СУА, 5720, Стейт рд. в Пармі, і триватиме до 11-го березня. Вступ за добровільними датками. Весь прихід призначений на працю Суспільної опіки СУА „Діти Чорнобиля".

ЗВІЛЬНЕНИЙ З 27-ЛІТНЬОГО ув'язнення південноафриканський провідник негрів Нелсон Мандела закликає своїх чорних співвітчизників закінчити братовбивтво. Промовляючи вперше після свого звільнення у провінції Наталь, він кількакратно підкреслював, що така жорстока внутрішня ненависть є тільки корисною для ворогів і не приносить жодної користи у змаганнях проти апартеїду.

Щотижнева...

(Закінчення зі стор. 1)

покинули площу. Учасники мітинґу, яких було до 5,000, ухвалили свою резолюцію.

* У зв'язку з появою в газеті „Труд" з 13-го лютого допису, в якому з покликанням на начальника харківської міліції Бандурку стверджується, що в Харкові були напади на квартири жидів, співголова харківської крайової організації „Рух" Генріх Алтунян повідомив: „Все це є провокацією кореспондента „Труда". Абсолютно ніяких підстав для таких тверджень немає. За останній час в місті було пограбовано 11 квартир. З них тільки три належать громадянам жидівської національности. Про це і заявив начальник УВС Бандурка на мітинґу проти розпалювання міжнаціональної ворожнечі, організованому Рухом. УГС спільно з Товариством жидівської культури, про що, до речі, не згадано в „Труді" жодним словом. Про це йде мова і у спростуванні, вміщеному в газеті „Вечірній Харків" з 15-го лютого. Кореспондент свідомо викривив висловлювання Бандурки. Атмосфера в Харкові чиста і ніяких підстав для подібних чуток немає. Однак невдовзі в газеті „Труд" з'явилася чергова публікація, що буцімто в Харкові почалися погроми, діє „Пам'ять". Точно така ж версія, як і в публікації про засідання Одеського обкому партії. Але ні в Одесі, ні в Харкові нема і не було ні погромів, ні „Пам'яті". Складається враження, що подібними провокаційними публікаціями „інтернаціоналісти" з КПРС намагаються не тільки створити міжетнічну напруженість в Україні, чого, слава Богу, нема, а й підштовхнути кримінально-шовіністичні елементи до дій.

* 13-го лютого в Стрию завершилася боротьба демократичних сил з місцевою партократією — у відставку пішли всі керівники міськкому і райкому партії.

* 15-16-го лютого в Києві біля будинку Верховної Ради УССР, де проходила сесія, присвячена екологічним проблемам України, відбулося пікетування, організоване кандидатами в депутати від Демократичного бльоку, мешканцями заражених радіяцією районів республіки, а також жителями Закарпаття, де біля села Пістрялово московське військове відомство розпочало будівництво екологічно-шкідливої радіолокаційної станції. Пікетувальники вимагали від уряду УССР рішучих заходів щодо нормалізації екологічної ситуації і переселення людей із забруднених районів.

* 16-го лютого в Дніпропетровському на знак протесту проти зволікання з реєстрацією громади Української Автокефальної Православної Церкви прихильники УАПЦ провели пікетування біля облвиконкому. Пікетувальники тримали плякат „Зареєструйте нас! Ми вірні УАПЦ". Учасники пікетування також збирали підписи під вимогою леґалізації УАПЦ. Організував акцію Дніпропетровський комітет Автокефальної Православної Церкви на чолі з активістом Василем Герусовим

* 17-го лютого в Стрию біля колишньої тюрми НКВД проведено Панахиду і мітинґ пам'яті жертв сталінського терору. На мітинґу виступили члени УГС Грищук, Попович, Злупко та інші. Під стіною в пам'ять закатованих було запалено свічки. Після мітинґу процесія людей рушила на цвинтар, де відбулася Панахида на могилі замучених чекістами греко - католицьких священиків. Там виступили о. Лесів, журналіст Базів, колишні в'язні стрийської тюрми.

* 17-го лютого в Києві біля Жовтневого палацу, в підвалах якого НКВД здійснювало катуваня і масові вбивства людей, з ініціятиви „Меморіялу" відбувся мітинґ пам'яті жертв совєтського тоталітарного режиму. Були підняті українські прапори та гасла: „Розстріли українських письменників — передумова закриття українських шкіл!", „УАПЦ — жертва комуністичного терору!", „Україні — суверенітет у дії". Виступили Євген Пронюк, Олесь Шевченко, Юрій Бадзьо та інші. Після мітинґу священик УАПЦ о.Юрій Бойко освятив капсулу із землею з Биківні — місця масових захоронень жертв сталінського терору, яку було закопано біля палацу. В резолюції мітинґу висунуто вимоги контролю над КҐБ, перейменування вулиць сталінських прислужників Косіора, Постишева, Калініна тощо.

* 17-го лютого у Львові „Меморіял" організував акцію пам'яті жерв сталінського терору. Біля колишніх тюрем НКВД на вулицях Миру, Калініна, 1-го Травня, 16-го Квітня львів'яни поклали квіти і запалили свічки. Потім на Вічевій площі відбувся мітинґ з участю до 6,000 осіб. Виступили Ірина Калинець, Михайло Горинь та інші.

* 17-го лютого в Одесі на стадіоні „Спартак" відбувся 10,000 мітинґ, організований кандидатами в депутати від Демократичного бльоку. В ньому взяли участь представники Руху, УГС, Товариства „Південна Громада", УХДФ, „Меморіялу", Жидівського товариства Лув'ю. Були підняті українські, російські і жидівські національні прапори. Виступили член УГС з Києва Микола Кунцевич, активіст жидівського товариства С. Печерський та інші. Мітинґ ухвалив ряд вимог, зокрема домагатися відставки партійного керівництва Одеси, припинити цькування Сергія Конєва, перейменувати площу 50-річчя СССР на площу Сахарова. Учасники мітинґу висловили рішучий протест проти розпалювання міжнаціональної ворожнечі. Завершився мітинґ запалюванням свічок та хвилиною мовчання в пам'ять жертв совєтського тоталітаризму.

* 17-го лютого в Ужгороді відбулася установча конференція Товариства Карпатських Русинів, в якій прийняли участь 340 делеґатів. Серед них професори Балагорі, Бранчак, Федор, письменники Долгош, Сочка, директор училища прикладного мистецтва Сливка, колишній політв'язень Кампов. На конференції прийнято статут Товариства, обрано правління і виконавчий комітет. Головою Товариства став архітектор Михайло Томчаній. Метою Товариства є відродження культурних традицій корінного українського населення — карпатських русинів, відновлення їх прав на Закарпатті, зокрема в містах.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ і секретар Державного департаменту Джеймс Бейкер запропонували урядові Ізраїля не зволікати, а починати вводити плян перемир'я в життя. Вони також радять Ізраїлеві піти на компроміс, щоби розпочати переговори з єгиптянами та палестинцями. На днях секретар Державного департаменту Дж.Бейкер мав зустріч з міністром закордонних справ Ізраїля Моше Аренсом і справа мирових переговорів на Близькому Сході була першою на порядку нарад. Навіть інші урядники Адміністрації стверджують, що ця справа серйозно занепокоїла Уряд ЗСА, коли йдеться про співпрацю Ізраїля.

Преса....

(Закінчення зі стор. 1)

ного в Києві, що було завжди прибіжищем для всіх, про його незакінчену дисертацію, про перебування 20 років у пермських концтаборах. Закінчує М. Косів свою наскрізь теплу та гарну статтю про І.Світличного ствердженням, що треба негайно зібрати й видати все, що І. Світличний встиг зробити, бо, як пише „повернути його слово народові треба не лише для того, щоб здійснилася історична справедливість. Потрібно це не лише для нього самого. Це потрібно для одужання нашого суспільства, для відродження поруйнованої душі нашого народу".

У тижневику „Україна" з 5-го лютого ц.р. є стаття про І. Світличного пера Михайла Москаленка і ряд його сонетів усе разом під спільною цитатою з поезій „На згин, на спротив і на злам" у рубриці „Чиста криниця". У статті автор подає загальновідомі інформації про І.Світличного, його присуд за „антирадянську діяльність" і характеризує підсоння, в якому довелося поетові та літературному критикові жити. Далі подає його літературо знавчий доробок, перекладницьку літературу і вкінці вияснює чому вибрано для читачів „України" сонети І. Світличного.

„Сонети Івана Світличного — красномовна відповідь тим, хто закидає українським письменникам відсутність творів, у застійні роки писаних у шухляду. Власне, у автора цих сонетів не було і шухляди — вірші ці, створені в ув'язненні 1972-1977 років — дивом уціліли, вислизнувши з-під пильного ока всеслухащої Феміди. Поетична вартість сонетів надзвичайно висока. Це — і дорогоцінний документ духовного опору людини і митця, який залишився вірним високим гуманістичним цінностям і свою громадянську нескореність зумів втілити в карбованих ритмах випробуваної віками сонетної форми".

Загроза...

(Закінчення зі стор. 2)

Є у нас чинники, які інтересуються долею наших вигнанців в Польщі. Вони певно зорганізують допомогу. Зокрема подадуть до преси адресу управи того ліцею, і я певен, що крім поляків на поселеннях, знайдуться й українці, які за прикладом А. Вінцента вишлють 130 дол., щоб запевнити на один рік утримання української дитини в українській школі у Польщі. Це добра інвестиція, коли хто інвестує...

Адреса ліцею: Liceum Ogólnokształcące, Nr. 4, Plac Zawadzkiego 7a, 59-220, Legnica, Poland.

Микола Бараболяк
Риверсайд, Ілл.

ПОДЯКА

Дня 15-го лютого ц. р., на 91-му році життя, відійшов у Вічність мій дорогий Муж і Тато нашому синові Ігореві

бл. п.

ЮРІЙ АРТЮШЕНКО

інженер технолог, полковник Армії УНРеспубліки, учасник Визвольних Змагань в роках 1917-21, довголітній активний член в ідеологічній праці УВО, ОУН, ОДВУ.

Складаємо сердечну подяку Друзям, Знайомим, які вшанували пам'ять Покійного і брали участь в похоронних відправах і в болючий для нас час виявили щирі співчуття і підтримку.

ДЯКУЄМО:

Настоятелеві православного собору св. Володимира о. Степанові Женчукові за похоронні відправи і відпровадження Покійного на місце Вічного Спочинку.

Дякові Петрові Іщукові за співслуження.

Військовим Ветеранам українських формацій, що так численно прощали свого старшого Побратима.

Майорові Миколі Личикові за останнє — ПРОЩАЙ!

Інженерові Степанові Куропасеві за слово від УВО, ОУН і сенату ОУН.

Маґістрові Миколі Яшкові за прощальне слово від ОДВУ.

Наталі Іванів за тепле слово від Централі Українського Золотого Хреста.

Інженерові В. Нагірнякові за слово-спомин під час поминального прийняття.

Ветеранам, Друзям, Приятелям, що несли труну з тілом Покійного.

Нашим Друзям і Приятелям, що дарували квіти і пожертви на добродійні цілі.

Похоронному заведенню Музики за переведення похорону.

Дякуємо і просимо Милосердного Бога, щоби винагородив Вас своїми багатими ласками.

Дружина ОЛЕНА з сином ІГОРЕМ

ПОДЯКА

Дня 20-го січня 1990 р. відійшов у Вічність наш Незабутній МУЖ, БАТЬКО І БРАТ

бл. п.

ЯРОСЛАВ ЗАНЬКІВ

Цією дорогою складаємо сердечну подяку Родині, Приятелям та всім Тим, що вшанували пам'ять Покійного своєю участю в похоронних відправах і в болючий для нас час виявили співчуття і підтримку.

Дякуємо парохові о. М. Струцьові за участь у похоронних відправах.

Особливо щиро-сердечна подяка М. Проценко і членам хору Бурлаки за спів під час Панахиди, Я. Пришлякові за теплі прощальні слова. І. Лаврівській за її труд і оголошення на рідіопрограмі.

Велике спасибі за всі пожертви на Служби Божі, громадські цілі і квіти.

Остаємось безмежно вдячні за Ваші молитви, поміч і пожертви.

АННА — дружина
ІГОР СЛЕЙН — син
ВОЛОДИМИР ГРЕТА — брат
МИРОСЛАВ ЕВГЕН — брат

Замість квітів зложили на:

УКРАЇНСЬКЕ КАТОЛИЦЬКЕ ТОВАРИСТВО СВ. СОФІЇ

Родина Заньків 50 дол., В. і А. Туркевич 50 дол., Р. і Р. Конотопський 50 дол., Є. Полянська 20 дол., К. і М. Дзюба 20 дол., Л. і С. Головатий 20 дол., М. і М. Зелик 20 дол., Д. Завадський 10 дол., М. Грубан 10 дол., О. Бережницька 10 дол., Л. і Г. Цьолко 10 дол., З. Конотопка 10 дол.

На РЕМОНТ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ СВ. О. МИКОЛАЯ

Родина Заньків 100 дол., Л. і Ф. Риск 20 дол., К. Гаг 20 дол., Е. Романишин 10 дол., Я. і Г. Литвин 10 дол., А. і А. Крупницький 10 дол., М. і А. Коцай 10 дол., І. і А. Кордупель 10 дол.

На ДОПОМОГОВУ СЕКЦІЮ при УККА

Родина Заньків 100 дол., П. і А. Пієґньо 25 дол., С. Ґрифо 20 дол., М. і А. Ортинський 10 дол., Я. Хутко 10 дол., П. і Ф. Верхович 10 дол.

На ГАРВАРДСЬКИЙ ПРОЄКТ

Родина Заньків 50 дол., П. і І. Остапчук 30 дол., І. Гнатик 20 дол., М. і І. Панчевський 20 дол., С. Шинаровська 20 дол., А. Дякун 10 дол.

На ПАТРІЯРХАЛЬНУ РАДІОПРОГРАМУ

Родина Заньків 100 дол., О. Білоголовський 20 дол., М. Паславський 15 дол., В. і М. Сивенкий 10 дол.

На ТОВАРИШІ БЕЗДОМНИХ ЛЮДЕЙ

Е. і С. Заньків 25 дол., Г. Ґроль 25 дол., Е. Кенелі 30 дол.

На СОЮЗ УКРАЇНОК

А. Заньків 10 дол., М. і О. Салдит 10 дол., Л. Гринчак 10 дол.

На СТ. ВІНСОН ДІ ПОЛ ТОВАРИСТВО — Ф. і Р. Дуран 25 дол.

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 25-го лютого 1990 р., несподівано відійшов у Вічність від нас

Найдорожчий і Незабутній

МУЖ, ТАТО, ДІДУСЬ І БРАТ

бл. п.

Володимир Лісович

нар. 2-го липня 1922 р. в Монастирисках, Україна.

ПАНАХИДА — вівторок, 27-го лютого 1990 р. 7:30 веч. у похоронному заведенні Kozlak Radulovich, **Мінneаполіс, Мінн.**

ПОХОРОН середа, 28-го лютого, 9:30 ранку в українській православній церкві св. Михаїла, Міннеаполіс, Мін. Тіло буде поховане на українськім православнім цвинтарі св. Андрія, С. Бавнд Брук, Н. Дж. в п'ятницю, 2-го березня 1990 р. о год. 12-ій дня.

В глибокому смутку:
дружина — ІЯ
син — БОГДАН з дружиною ЛОРЕЮ
дочка — РОМА МИСЬКІВ з мужем ОЛЕГОМ
внуки — КІРА І ЛЕСИК МИСЬКОВИ
брат — МИРОН з Родиною
теща — ЛЮБОВ ФИЛИПОВИЧ

Замість квітів Родина бажає складати пожертви на допомогу НРУП, або Дітям — жертвам Чорнобиля на конто ч. 1134
Ukrainian Credit Union,
301 Main St., N.E., Minneapolis, Minn. 55413

Ділимося сумною вісткою, що в суботу, 24-го лютого 1990 р. упокоїлася в Бозі на 97-му році життя

наша Найдорожча

МАМА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п.

Михайлина з Музиків Курилович

учасниця Визвольних Змагань в рядах Української Галицької Армії Медичного Корпусу, колишня учителька на рідних землях.

ПАРАСТАС І ПАНАХИДА — вівторок, 27-го лютого 1990 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Музика при Chicago Avenue **в Чикаґо, Ілл.**

ПОХОРОН відбудеться в середу, 28-го лютого 1990 р. о год. 9-ій ранку з похоронного заведення, а опісля з української католицької церкви св. Йосифа, Чикаґо, Ілл. на цвинтар св. Миколая.

В глибокому смутку:
доньки —
інж. БОГДАННА БІЛЬОВЩУК
ЛЮБОСЛАВА ШАНДРА з мужем д-р ОСИПОМ
внуки —
ДАНИЛО БІЛЬОВЩУК з дружиною ЛЮБОЮ
ДІЯНА МІНКОВИЧ з мужем д-р ВОЛОДИМИРОМ
РЕНАТА ШАНДРА
ЛІСА САМБІРСЬКА з мужем
правнуки —
ХРИСТИНА, АНДРЕЯ І МАРКО БОЛЬОВЩУК
ЛІЛІЯНА МІНКОВИЧ
АДРІЯНА САМБІРСЬКА
та ближча і дальша Родина в Америці й Україні

Замість квітів просимо складати пожертви на журнал СУА „Наше Життя".

У Зоряне Царство Духа Предків Рідних 6-го січня 10.990 р. Дажбожого, після тривалої недуги, відійшов визначний вірний РУНВіри (Рідної Української Національної Віри) утвердженої в науці Учителя Пророка Лева Силенка, довголітній член УНСоюзу

Мирослав М. Марків

народжений 13-го лютого 10.912 р. Дажбожого в селі Загір'ю — Княгинецькім Рогатинського повіту.

ПОХОВАНИЙ за обрядом РУНВіри на міському цвинтарі в Чикаґо, Ілл.

О, Великий Дажбоже, зорею
Шлях сія до Небесних Осель.
Поєднай мирну душу з душею
Тата Оря і Матері Лель.

Вічна пам'ять про душу спочилу,
Пам'ять світла, як сонце, свята.
Уквітчаєм любов'ю могилу
На безсмертя — на вічні літа!

Поєднай мирну душу із Світом
Рідних Весен, Ланів і Дніпра.
Щоб жила вона промінем-квітом
У Безсмерній Святині Добра.

О, Великий Дажбоже, ми знаєм
Твій Закон — Твоє вічне Буття
Що померши, в Тобі воскресаєм
Неповторністю душ і життя.

Залишив в глибокому смутку Родину в Україні.

СТАНИЦЯ ім. СВЯТОСЛАВА (ОСІДУ РУНВіри) Чикаґо, Ілл.

НА ЗАКІНЧЕННЯ СВОЄЇ поїздки по Азії секретар Департаменту оборони ЗСА Дік Чейні таки добився загального одобрення від Японії свого пляну про зменшення американських збройних сил в околицях східньої Азії та Пацифіку, на 10 відсотків, в тому 5,000 до 6,000 військовиків в Японії. Після переговорів з прем'єр-міністром Японії Тошікою Кайфу та іншими високопоставленими урядовими політиками, Д. Чейні заявив, що він задоволений з реакції японців на вимогу ЗСА, щоби вони платили більшу ставку за втримування американських збройних сил на території Японії.

ОСТАННІЙ ДИКТАТОР сталінського покрою в Европі — це албанський Раміз Алія, який всіми силами старається втримати при владі, та не опинится на спопелілій купі історії. З Албанії продістаються вістки, що всякі познаки протестування чи невдоволення є негайно ліквідовані, а заступник міністра закордонних справ Мохамед Капіляні останнім часом вдався до радієвих передач, остерігаючи, „що сталося у Східній Европі не станеться в Албанії".

ЛАНЦЮГ ПАРМА, ОГАЙО-КИЇВ-ЛЬВІВ

Парафіяльна школа при Соборі св. Йосафата в Пармі, Огайо, відсвяткувала дуже врочисто і ефективно день 22-го січня 1918-1919 років, 72-гу річницю проголошення вільної і соборної української держави.

В соборі св. Йосафата відправлено Святу Літургію в год. 9-ій рано в намірені українського народу. У моліннях взяла участь молодь школи і численні миряни. Парох собору о. шамб. Михайло Ревтюк виголосив святочну проповідь, підкреслив важливість дати 22-го січня 1918-1919 років і їх велике історичне значіння в історії українського народу та закликав шкільну молодь пам'ятати і зберігати цю дату, допомагати нашому народові в змаганнях до волі і незалежности. Піснею „Боже Великий" дітвора і миряни просили в Бога ласк і доброї долі для України.

Після молінь шкільна молодь символічно розмістила на подвір'ю коло школи міста України: Київ, Житомир, Тернопіль, Львів і простягнула довгий ланцюг з Парми до Києва і через міста України — до Львова. Ланцюг творили всі присутні: молодь, батьки, діди, сестри і учителі школи та парохіяльні священики.

На щоглу піднесено американський і український прапори та всі разом заспівали український національний гимн „Ще не вмерла Україна". Випущено невелику кількість бальонів, яких з піснею гимну підхопив вітер і поніс високо, попід хмари на далекий схід в батьківщину предків, Україну. Було це зворушливе і символічне єднання з братами і сестрами в Україні, молодь з далекої Америки весело і радісно святкувала світлу дату в історії України — 22-го січня. Піснею „Ой у лузі червона калина похилилася" і скандуванням „Воля Україні" закінчено це зворушливе святкування. Молодь була вдоволена, приготовляла програму, активно виконувала її і з тих святкувань напевно багато залишиться в пам'яті молоді про день незалежности і волі України.

Телевізія, канал 3 і 43, записала на фільм програму святкувань.

Місцева, англомовна ґазета „Плен Ділер" 23-го січня надрукувала вірну і прихильну статтю про святкування незалежности і соборности 22-го січня в Україні на першій сторінці і помістила досить велику знимку з тих святкувань.

Попереднього дня в неділю, 21-го січня, українська громада великого Клівленду святочно відзначила 22-го січня, День проголошення незалежности і соборности України.

В українському православному соборі св. Володимира відправлено соборні моління в намірені українського народу, до якого стануло 7 священиків: 3 — православні і 4 — католицькі. Народ обох віровизнань виповнив собор. Слово-доповідь виголосив о. Іван Наконечний. Співав церковний хор під проводом диреґента д-ра Махлая. Піснею „Боже великий" закінчено ті святочні моління.

Народ перейшов до залі собору, в якій відбувся святочний концерт. Програму концерту започатковано американським і українським гимном, які співала Зірка Шакалюк і усі присутні. В мистецькій програмі виступив мужеський хор „Дніпро" під мистецьким проводом Зенона Мягкого, при фортепіяновому супроводі З. Шалюка.

Бандуристки сестри Люба і Ірина Завадівські при акомпаньяменті бандур відспівали кілька пісень. Генріх Штрайнгеґен деклямував вірш П. Присяжного про 22-ге січня. Змістовне і гарно приготоване святочне слово виголосила Дарія Чапак.

Святочною програмою проводив Павло Присяжний, імпрезований референт УЗО.

Голова української громади великого Клівленду мґр Василь Ліщинецький з нагоди закінчення року української мови вручив грамоти признання і подяки для д-ра Степана Воляника і дир. Василя Іванчука за їх довголітню працю в Школі Українознавства і виховання української молоді.

Іван Фур

Звідомлення Шевченківського Комітету

Заснований 25-го січня 1989 року Шевченківський Комітет мав важилве завдання: всенародне відзначення 175-річчя народження Тараса Шевченка та при цьому 25-річчя побудови пам'ятника у Вашінґтоні. Соборне відзначення цих двох подій вимагало співпраці всієї громади репрезентованої двома централями: Українським Комітетом Америки й Українською Американською Координаційною Радою. Ідучи за прикладом з-перед п'яти років, коли за ініціятивою Наукового Товариства ім. Т. Шевченка обі централі спільно з НТШ відзначили 20-ліття побудови вашінґтонського пам'ятника, всі три названі установи знову договорилися, щоб спільно відмітити нові великі роковини пов'язані з Т. Шевченком. Вони й на самім початку встановили, щоб постанови комітету були узгіднювані всіми трьома партнерами, що й запевнило успішне завершення майже цілорічного труду.

Діловий комітет уконституувався у такому складі: Президія — голова — Ярослав Падох, заступники голови — Ігор Длябога, Євген Стахів, секретар — Анна Ґелетей; комісії: Фінансова — Іван Винник, голова Роман Данилюк, Стефанія Косович, Михайло Савицький, Іван Сєрант; Імпрезово-мистецька — Лідія Крушельницька, Ігор Соневицький; Організаційна — Мирослав Шміґель — голова, Іван Павленко, Ігор Сохан; Пресова — Юрій Солтис; вільні члени — Марія Василик, Микола Галів, Леся Ґой, Марія Нестерчук, Марія П'ятка, Ніна Самокіш, Микола Турецький, члени вашінґтонського комітету — Євген Іванців, Іларіон Калиневич, Ірина Халупа.

Комітет установив дату вашінґтонського свята на неділю, 7-го жовтня 1989 року, й окремим зверненням до всієї української громади запевнив її участь у святі. Окремо доложено старань, щоб у святі взяли участь усі українські Церкви та представники з України, Польщі і Канади. На жаль, у тому самому часі наші католицькі ієрархи брали участь у своїм Синоді у Римі, тому їх заступили парох Вашінґтону о. Іван Денищук й інші священики.

Українську Православну Церкву репрезентував Митрополит Мстислав, а Єванґельсько-Баптистське Об'єднання пастор Олекса Гарбузюк з Чикаґо.

На святі біля пам'ятника Шевченкові були присутні представники Уряду і Конґресу. Відчитано привіт президента Буша. Також надіслав привітання віцепрезидент Ден Квейл. Був присутнім творець пам'ятника скульптор Леонід Молодожанин. Устні привіти виголосили Микола Горбаль з Києва, д-р Володимир Мокрий з Кракова, конґресмен Каліфорнії Кокс й інші. Довшу промову виголосив Митрополит Мстислав, а вступне слово голова комітету Я. Падох. „Мені однаково" рецитував Асколд Лозинський. Святом під пам'ятником керував Ю. Солтис, а походом від пам'ятника до совєтської амбасади М. Шміґель.

Після програми під пам'ятником і походу відбувся концерт в одній з вашінґтонських шкіл, який підготовили Ігор Соневицький і Лідія Крушельницька, як керівник Студії Мистецького Слова. Співав хор „Прометей" з Філядельфії, під дириґентурою Михайла Длябоги. Соліст Стефан Шкафаровський (бас) виконав сольові точки. Святочне слово виголосив Юрій Шимко, президент СКВУ.

Комітет висловлює щиру подяку всім хто причинився до успіху свята, виконавцям учасникам і пресі, що поміщувала безкорисно багато статтей повідомлень і звернень, що запевнило успіх відзначення Шевченкових роковин. Окрема подяка належить українським кредитівкам у Ню Йорку, Нюарку, Йонкерсі, Пассейку, Джерзі Ситі та Українському Банкові „Певність" у Чикаґо, які оплатили автобуси до Вашінґтону для молоді і сеньйорів.

Особлива подяка належить голові і членам фінансової комісії, які подбали про те, щоб покрити всі видатки запланованого свята з невеликою надвишкою. Приходи дали суму 16,911.08 дол. а розходи — 16,200.15 дол. Надвишка у сумі 710.93 дол. зберігається на конті кредитівки „Самопоміч" в Ню Йорку для вирівняння непередбачених видатків. Беручи до уваги це, що готування Шевченкового ювілею попередили майже дворічні готування до святкувань Тисячоліття Християнства України, які коштували нашу громаду і її активних діячів багато трудів і часу, комітет завершує свою активність й замикає свої книги з вдоволенням, що його труд завершився успішно як під громадським, так і фінансовим оглядом.

Анна Ґелетей

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 3-го БЕРЕЗНЯ 1990 р.

Філядельфія, Па. Місячні збори 397-го Відд. о год. 12-ій дня в домі Окружного Комітету Відділів УНС, при 5004 Олд Йорк Ровд у Філядельфії. На порядку нарад вибір делеґатів і заступників делеґатів на 32-гу Конвенцію УНСоюзу. — І. Скочиляс, предс., М. Нич, секр.

НЕДІЛЯ, 4-го БЕРЕЗНЯ 1990 р.

Гейстінґс-он-Гадсон, Н. Й. — Річні збори 6-го Відд. о год. 3-ій по пол. в приміщенні при 40 Мейпел Авеню в Гейстінґс-он-Гадсон. На порядку нарад звіти за минулий рік та вибір урядовців на 1990 рік і вибір делеґата на 32-гу Конвенцію УНС. — М. Халанич, секр.

● РОЗШУКИ ●

Ірка Волчук пошукує **ОЛЮ (з дому ЛЯШ)** з котрою перебувала на еміґрації в Австрії. Прошу писати на адресу: IRENE ANDRUS 154-69 26th Avenue Flushing, N.Y. 11354

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
проголошує

ПРИДІЛ СТИПЕНДІЙ НА АКАДЕМІЧНИЙ РІК 1990/1991

Згідно з рішенням Стипендійної Комісії у червні 1988 року

а) стипендії будуть признані тільки для UNDERGRADUATE СТУДЕНТІВ визнаних каледжів та університетів (які студіюють для одержання свого першого ступеня бакалявра) і для ҐРАДУАНТІВ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ, які будуть прийняті до каледжу чи університету в часі виплати стипендії;

б) студент-аплікант мусить бути АКТИВНИМ ЧЛЕНОМ УНСОЮЗУ (платить вкладку) принайменше ДВА РОКИ при кінці березня того року в якому вносить своє подання на стипендію.

Основи признання стипендій:

1. фінансова потреба
2. предмет студій
3. студійні досягнення
4. активність в українському громадському, а зокрема студентському житті

До Канцелярії УНСоюзу треба прислати НЕ ПІЗНІШЕ ЯК:

31-го березня 1990 р. — виповнений, підписаний і датований ФОРМУЛЯР
1-го травня 1990 р. — всі вимінені ДОКУМЕНТИ і ФОТОЗНІМКУ.

Для набуття стипендійного формуляра пишіть на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Засновано...

(Закінчення зі стор. 2)

Останнє засідання, головою якого був професор Шевченко, було присвячене наступному Першому міжнародному конґресові українистів, що відбудеться в Києві 28-го серпня — 4-го вересня 1990 року. Було обрано виконавчий комітет ААУ на період трьох років (в наступному члени будуть переобиратися поступово) спершу відкритим, а потім, на деякі посади, таємним голосуванням. Комітет складатиметься з президента Івана Фізера (Ратґерс), віцепрезидента Романа Шпорлюка (Університет Мішиґену), секретаря-скарбника Майкла Флаєра (УКЛА), Григорія Грабовича (Гарвард) як директора Українського Наукового Інституту, а також Василя Маркуся (Лойола), Омеляна Пріцака (Гарвард) і Патриції Герліґи (Браун). Було обрано також Ревізійну комісію у складі д-ра Осипа Данка (Єйл), професорів Зені Сохор (Кларк) і Ореста Пелеха (Д'юк).

Розгляд різних пропозицій щодо складу секцій майбутнього конґресу і щодо його програми став приводом для конкретного і ділового обговорення важливих наукових проблем. Майже всі присутні брали участь у дискусії. Більшість з них підкреслювала необхідність глибшого дослідження цих ділянок історії, літератури, політології та інших українознавчих дисциплін, які були занедбані або заборонені в Совєтській Україні. Академік Русанівський, виступаючи від імени організаційного комітету, заявив про намір включити до програми якнайбільше із запропонованих тем. Визначену кількість учасників з кожної країни Академія наук запросить за свій рахунок, всі інші, чиї доповіді будуть прийняті Відбірним комітетом (функції якого від імени МАУ буде виконувати її Бюро), зможуть прибути на власний кошт.

Після завершення наукових засідань відбулось прийняття для відзначення заснування нової Асоціяції. Коротку формальну частину цієї зустрічі започаткував проф. Грабович, який подякував присутнім за участь і за відданість справі розвитку українознавства. Новообраний президент Американської асоціяції українознавства проф. Фізер говорив про складні проблеми і захоплюючі перспективи українознавчих студій. Гідним завершувальним акордом став короткий але красномовний виступ одного із засновників „Руху" д-ра Вячеслава Брюховецького, який був учасником Гарвардського літературознавчого симпозіюму і спостерігачем на установчих зборах ААУ. Він підкреслив необхідність єдности, мудрости і принциповости, щоб забезпечити успіх українського відроження, в якому важлива роля має належати і новоствореній асоціяції науковців.